

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

<p>Název:</p>	<p style="text-align: center;"><i>Napajedla a koupadla pro ptáky</i> <i>Velkou a doposud mírně opomíjenou pomocí pro ptáky, a to nejenom v době hnízdění, je budování napajedel a koupadel.</i></p>
<p>Cíl:</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Osvojit si znalosti, dovednosti i postoje jak pomoci ptákům zlepšit jejich životní podmínky. • Získat pocit odpovědnosti. • Naučit se všimnout si svého okolí z pohledu životních potřeb ptáků. • Poskytnout žákům možnost hledat příčiny a důsledky ohrožení přírodního prostředí ptáků.
<p>Motivace:</p>	<p>Jaké životní podmínky potřebují ptáci? Jak je dělíme podle druhu potravy (<i>např. hmyzožravé, semenožravé, všežravé, masožravé, býložravé atd.</i>) Jaké podmínky potřebují k hnízdění, kde všude můžeme vidět hnízda? Jak pomáháme nahradit úbytek přirozených úkrytů k hnízdění? (<i>vyrábíme budky</i>) Proč je tomu tak je? (<i>např. úbytek doupných stromů</i>) Jak pomáháme přežít zimní období některým druhům ptáků, kteří neodlétají? (<i>vyvěšujeme krmítka</i>) Mezi nezbytné životní podmínky ptáků patří i voda. Jak můžeme přispět k náhradě úbytku přirozených zdrojů vody pro ptáky? (<i>výrobou napajedel a koupadel</i>) Jak takové koupadlo a napajedlo vyrobit? Jaké podmínky vytvořit a kde jej vhodně umístit?</p>
<p>Doba trvání:</p>	<p>1-2 hodiny na seznámení a zpracování námětů, vytipování vhodného místa napajedla a koupadla. Další nároky na čas se odvíjí od náročnosti postupu realizace ptačího napajedla nebo koupadla.</p>
<p>Místo:</p>	<p>Učebna, zahrada, dle možností park</p>
<p>Potřeby a materiál:</p>	<p>Internet, případně další vhodné materiály kde si mohou žáci vyhledávat další informace související s danou problematikou.</p>

Metodický list Lísky pro učitele na podporu EVVO ve školách č. 55/2012

© Vydává Líska – o.s. pro EVVO ve Zlínském kraji, Z. Kalandry 1095, 755 01 Vsetín,
www.liska-evvo.cz pro ALCEDO – středisko volného času ve Vsetíně.

Metodické listy jsou vydávány v rámci projektu „Školní program krok za krokem – další vzdělávání pedagogů při zajišťování EVVO v MŠ, ZŠ a SŠ“, registrační číslo projektu CZ.1.07/1.3.09/03.0016. Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

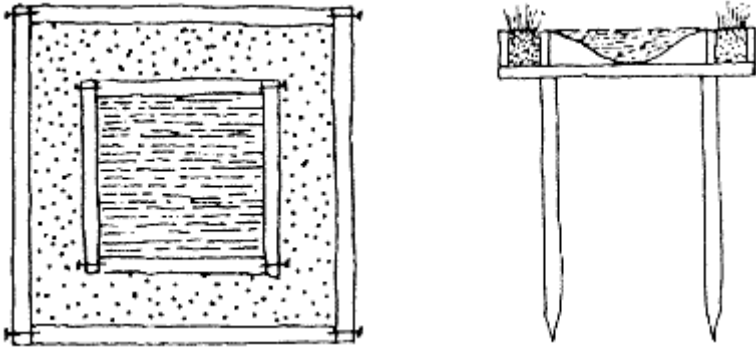
<p>Postup:</p>	<p>Pokud jsme do některých míst přilákali ptáky vyvěšováním budek, měli bychom se rovněž zajímat, zda mají dostatek vody na pití a koupání.</p> <p>Spolu s žáky vytipujeme místo, kde by takové napajedlo a koupadlo mohlo být a zda splňuje všechny požadavky.</p> <p>Podmínky realizace:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Napajedlo a koupadlo budujeme tam, kde chybí přirozené zdroje, nebo jsou tyto zdroje nebezpečné a nepřístupné. • V období sucha, kdy vyschnou i poslední kaluže a drobné vodoteče. • Vhodné místo. Ptáci si instinktivně vybírají klidná a přehledná místa. Proto napajedla nestavíme poblíž vzrostlých stromů a keřů, kde by jim mohlo hrozit nebezpečí ze strany koček a jiných predátorů. Stromy a keře by měly být v dostatečné vzdálenosti, zhruba 10 m od napajedla. Ptáci se v nich mohou po koupeli ukrýt před případným nebezpečím nebo zaletují do větví, aby si osušili promáčené peří. • Žáci zkusí odhadnout, zda je vhodný zdroj vody od místa, kde jste vyvěsili budky, dostupný pro ptáky? • Absence vhodného zdroje vody může některým druhům ptáků znemožnit hnízdění na jinak vhodném místě či vést k menší hnízdní úspěšnosti. Pamatujme na to, že některé menší druhy ptáků se nevzdalují od svého hnízda dále než několik set metrů. • Velkým problémem je nedostatek vod zejména ve městech, kde zcela vymizela místa, kde by se ptáci mohli v teplých dnech napít a zchladit. • Nevhodné jsou nádrže s kolmými stěnami, jako jsou například sudy nebo vany na vodu, bazény apod., Tyto jsou pro ptáky velmi nebezpečné a zvláště mladí nezkušení jedinci v nich často utonou. • Umělá jezírka, která mohou kromě funkce napajedla sloužit i jako vhodný dekorativní doplněk skalky či jiné části zahrady, by měla mít rozměry minimálně 50x50 cm a hloubku 10-15 cm (rozměry závisí na tom, jak často doplňujeme vodu). • Jednoduchá koupadla a napajedla. K vytvoření napajedla můžeme použít starou kameninovou misku, žlab, korýtko, mělký květináč nebo dřevo s vydlabanou prohlubní ve tvaru mísy. Předmět zahrabeme do hlíny, abychom ptákům ulehčili přístup.
-----------------------	--

Metodický list Lísky pro učitele na podporu EVVO ve školách č. 55/2012

© Vydává Líska – o.s. pro EVVO ve Zlínském kraji, Z. Kalandry 1095, 755 01 Vsetín,
www.liska-evvo.cz pro ALCEDO – středisko volného času ve Vsetíně.

Metodické listy jsou vydávány v rámci projektu „Školní program krok za krokem – další vzdělávání pedagogů při zajišťování EVVO v MŠ, ZŠ a SŠ“, registrační číslo projektu CZ.1.07/1.3.09/03.0016. Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

	<ul style="list-style-type: none"> • Rozměry koupadla. Pokud chceme, aby se pták mohl nejenom napít, ale i vykoupat, mělo by být koupadlo široké a dlouhé alespoň 50 cm a hloubka vody by neměla být větší než 5 cm. Stěny by se měly svažovat pozvolna. • Příklad jednoduchého ptačího napajedla a koupadla <p><i>Jednoduché ptačí napajedlo z dřevěného rámu: pohled shora (vlevo) a průřez (vpravo)</i></p> <p>Napajedla a koupadla jsou také vhodným místem pro pozorování a fotografování ptáků, zejména druhů, které jinak žijí poměrně skrytě a nejsou běžně k vidění. K napajedlům často zaletuje i řada ptačích druhů ze širšího okolí, o jejichž přítomnosti nemáme jinak ani tušení.</p>
Reflexe	Co nového se žáci dozvěděli? Jak mohou pomoci vytvořit příznivější podmínky pro život ptáků? Jaká další řešení problémů navrhnou?
Začlenění okruhů PT	EVVO – lidské aktivity a problémy životního prostředí
Cílová skupina	4. 5. třída ZŠ, 2. stupeň ZŠ, a SŠ

Autorka: Mgr. Marie Kordulová

Zdroj: www. Česká společnost ornitologická

Metodické listy jsou ke stažení na www.liska-evvo.cz/skolam

Metodický list Lísky pro učitele na podporu EVVO ve školách č. 55/2012

© Vydává Líska – o.s. pro EVVO ve Zlínském kraji, Z. Kalandry 1095, 755 01 Vsetín,
www.liska-evvo.cz pro ALCEDO – středisko volného času ve Vsetíně.

*Metodické listy jsou vydávány v rámci projektu „Školní program krok za krokem – další vzdělávání pedagogů při zajišťování EVVO v MŠ, ZŠ a SŠ“, registrační číslo projektu CZ.1.07/1.3.09/03.0016
Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.*